

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2025 – 2026
Limba și literatura română

Testul 2 – decembrie 2025

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.

Subiectul I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

În păduri trăsnesc stejarii! E un ger amar, cumplit!
Stelele par înghețate, cerul pare oțelit,
Iar zăpada cristalină pe câmpii strălucitoare
Pare-un lan de diamanturi ce scârțâie sub picioare.

Fumuri albe se ridică în văzduhul scânteios
Ca înaltele coloane unui templu maiestos,
Și pe ele se așază bolta cerului senină
Unde luna își aprinde farul tainic de lumină.

O! Tablou măreț, fantastic!... Mii de stele argintii
În nemărginitul templu ard ca vecinice* făclii.
Munții sunt a lui altare, codrii - organe sonore
Unde crivățul pătrunde, scoțând note-ngrozitoare.

Totul e în neclintire, fără viață, fără glas;
Niciun zbor în atmosferă, pe zăpadă – niciun pas.
Dar ce văd?... În raza lunii o fantasmă se arată...
E un lup ce se alungă după prada-i spăimântată!

(Vasile Alecsandri, *Miezul iernei*)

* *vecinic* – adj. (înv.) veșnic, etern.

Textul 2

Iarna este sezonul preferat pentru mulți dintre noi, în special pentru copii, care abia așteaptă prima ninsoare pentru a se putea da cu săniuța pe derdeluș ori pentru a face oameni de zăpadă. În același timp, anotimpul rece este considerat deopotrivă și cel mai trist din cauza frigului, a copacilor fără frunze, a lipsei animalelor ori a zilelor care sunt din ce în ce mai scurte și care ne țin în casă. Cu toții ne bucurăm, însă, de sosirea iernii fermecați fiind de magia Crăciunului, dar și de un farmec cu totul aparte al anotimpului alb. Indiferent din care categorie de oameni faci parte, te invităm să citești acest articol pentru a afla lucruri extrem de interesante despre iarnă.

Ce trebuie să știm despre iarnă

Iarna este cel mai rece dintre cele patru anotimpuri ale zonei temperate și este caracterizată de zile scurte și nopți lungi. Denumirea provine dintr-un vechi termen germanic care înseamnă „timpul apei” și care face referire la precipitațiile sub formă de ploaie și de zăpadă specifice acestui anotimp în zonele cu latitudini medii și înalte. Temperaturile scăzute sunt întâlnite doar în aceste regiuni, în timp ce, în regiunile ecuatoriale, clima rămâne caldă și constantă pe tot parcursul anului.

În limbile europene, conceptul de iarnă este asociat cu o perioadă de repaus, mai ales în agricultură: unele plante își lasă semințele și se usucă, iar altele își opresc creșterea până la venirea primăverii. De asemenea, în timpul iernii, mai multe animale devin inactive, în special cele care hibernează, în timp ce numeroase insecte nu supraviețuiesc acestui sezon, aflăm de pe Enciclopedia Britannica.

Când începe oficial iarna

Meteorologii folosesc patru perioade de câte trei luni pentru a defini anotimpurile, care sunt împărțite pentru a coincide cu calendarul nostru gregorian, facilitând observarea și prognoza meteorologică pentru a compara statisticile sezoniere și lunare. Anotimpurile sunt primăvara (martie, aprilie, mai), vara (iunie, iulie, august), toamna (septembrie, octombrie, noiembrie) și iarna (decembrie, ianuarie, februarie). Prima zi a anotimpului iarna este definită în funcție de iarna calendaristică și de cea astronomică. Iarna calendaristică începe întotdeauna la data de 1 decembrie și se termină în ultima zi a lunii februarie, adică 28 (sau 29, în cazul anilor bisecți).

În schimb, debutul iernii astronomice este marcat de un eveniment astronomic specific, care poartă denumirea de solstițiu de iarnă și care are loc atunci când înălțimea Soarelui deasupra orizontului și durata zilei sunt minime. Solstițiul de iarnă are loc pe 21 sau 22 decembrie și marchează cea mai scurtă zi în nord și cea mai lungă zi la sud de Ecuator. În 2024, solstițiul de iarnă în emisfera nordică va fi pe 21 decembrie și, prin urmare, iarna astronomică va începe la această dată și se va încheia la 20 martie 2025. (...)

Curiozități despre iarnă

1. Chionofobia este frica de zăpadă, în special de a rămâne blocat de zăpadă. Termenul este derivat din cuvintele grecești „chion” și „phobos”, care înseamnă „zăpadă” și, respectiv, „frică”.
2. Fulgii de zăpadă sunt, de fapt, translucizi, nu albi.
3. O insectă din Noua Zeelandă, numită Weta, îngheață complet când temperaturile scad în timpul iernii. Odată cu încălzirea vremii, Weta se dezgheață și își reia activitățile.
4. Fulgul de zăpadă cade în medie cu o viteză de aproximativ 5 km/h.
5. Cel mai mare om de zăpadă înregistrat vreodată a fost construit în Bethel (Maine, SUA) în februarie 1999. Acesta măsoară 3,88 m în înălțime, doborând recordul anterior care era deținut de un om de zăpadă ridicat în orașul nipon Yamagata și care avea 3,32 m.
6. Orașul american Bismarck (Dakota de Nord) deține recordul pentru cei mai mulți îngeri de zăpadă realizați concomitent. Pe 17 februarie 2007, mai multe școli și-au unit forțele pentru a crea 8.962 de îngeri din zăpadă.
7. Iarna, în emisferile nordică și sudică, este cauzată de înclinarea axei Pământului față de Soare din emisfera respectivă.
8. Datorită legăturilor de hidrogen, toți fulgii de zăpadă au șase laturi.
9. Cea mai rece iarnă de pe Pământ are loc pe Platoul Polar din Antarctica, acolo unde temperatura medie anuală este de $-58,27^{\circ}$ Celsius.
10. Pentru a supraviețui iernilor, multe animale au dezvoltat diverse tehnici de supraviețuire, cum ar fi migrarea, hibernarea, stocarea hranei, schimbarea culorii sau creșterea unei blăni mai groase.

(Curiozități despre iarnă, <https://tv8.md/2024/12/28/curiozitati-despre-iarna-cel-mai-mare-om-de-zapada-primele-jocuri-olimpice-de-iarna-si-cea-mai-scazut-temperatura-inregistrata/272457>)

A.

1. Completează spațiile libere cu informațiile din textul 1.

2 puncte

În textul dat, două cuvinte care aparțin câmpului lexical al iernii sunt _____
și _____ .

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.
Iarna este caracterizată prin: **2 puncte**
a. zile lungi și nopți scurte;
b. zile scurte și nopți lungi;
c. nopți scurte;
d. nopți cu lună plină.
3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.
Prima zi a anotimpului iarna este definită în funcție de: **2 puncte**
a. iarna astronomică;
b. cele trei luni specifice anotimpului;
c. iarna calendaristică și cea astronomică;
d. iarna calendaristică.
4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.
În regiunile ecuatoriale, clima rămâne: **2 puncte**
a. rece;
b. predominant rece;
c. caldă;
d. caldă și constantă pe tot parcursul anului.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Stelele aurii luminează asemenea unor torțe.		
Omătul strălucește precum diamantele.		
În păduri, șuierul crivățului răsună înspăimântător.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Conceptul de iarnă este asociat cu o perioadă de activitate.		
Debutul iernii astronomice este marcat de un eveniment astronomic specific.		
Solstițiul de iarnă are loc pe 21 sau 22 noiembrie.		

6. Precizează felul rimei din prima strofă și măsura ultimului vers din textul 1. **6 puncte**

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o diferență între limbajul utilizat în textul 1 și cel din textul 2, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Seria în care cuvintele subliniate sunt omonime este:

- „Cea mai rece iarnă de pe Pământ are loc pe Platoul Polar din Antarctica”. Grinch era renumit pentru firea lui rece.
- „Iarna este caracterizată de zile scurte și nopți lungi.”
- „clima rămâne caldă și constantă pe tot parcursul anului.” Am cumpărat o pâine caldă.
- „Stelele par înghețate.” Doi este un număr par.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Cuvintele subliniate în versul „Unde luna își aprinde farul tainic de lumină.” sunt utilizate, în ordine, cu:

- sens figurat, sens figurat.
- sens figurat, sens propriu.
- sens propriu, sens figurat.
- sens propriu, sens propriu.

5. Transcrie, din fragmentul următor, predicatelor și precizează felul lor. **6 puncte**

„Cel mai mare om de zăpadă înregistrat vreodată a fost construit în Bethel (Maine, SUA) în februarie 1999. Acesta măsoară 3,88 m în înălțime, doborând recordul anterior, care era impresionant.”

Predicatul	Precizarea felului predicatului

6. Alcătuieste un enunț interogativ, în care verbul „a ninge” să fie la modul condițional-optativ, timpul perfect (1) și un enunț imperativ, în care o formă verbală nepersonală de infinitiv să aibă funcție sintactică de circumstanțial de scop (2). **6 puncte**

(1) _____

(2) _____

7. Construiește o frază în care să existe două propoziții aflate în raport de coordonare disjunctivă. **6 puncte**

8. Completează enunțurile următoare, reprezentând mesajul unui meteorolog, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze. **6 puncte**

Se anunță sosirea _____ (*friguros* - grad superlativ relativ de superioritate, singular) ierni din _____ (*ultim*) ani. La început, pentru că se _____ (*a crea* - indicativ, prezent, persoana a III-a) o presiune atmosferică scăzută, _____ (*cenușiu* - grad pozitiv) nori vor aduce ninsori abundente, apoi _____ (*a fi* - indicativ, viitor) ger.

Ca _____ (*a preveni* - conjunctiv, prezent, persoana a II-a, singular) îmbolnăvirea, îți recomand să-ți scurtezi plimbările în aer liber când este ger.

